

Přístup ČNB k nastavování rezervy ke krytí systémového rizika

Obsah

1. Úvod	1
2. Základní informace k nastavení sazby SyRB	3
3. Hodnocení strukturálních systémových rizik.....	5
4. Vyhodnocení krytí strukturálního rizika jiným obezřetnostním nástrojem	8
5. Kalibrace sazby a postup při jejím uplatňování.....	10
6. Komunikace.....	12
Seznam zkratk.....	12

1. Úvod

ČNB může za účelem omezení systémového rizika strukturálního charakteru, tj. rizika dlouhodobě necyklické povahy, nastavit jednu či více sazeb rezervy ke krytí systémového rizika (SyRB) tvořenou kmenovým kapitálem Tier 1. Sazbu nastavuje plošně¹ na celý bankovní sektor a všechny typy expozic v ČR nebo i zahraniční (plošná SyRB) či sektorově na definované podmnožiny expozic (sektorová SyRB). Prostý součet nastavených sazeb tvoří tzv. **kombinovanou sazbu SyRB** (dále jen sazba SyRB).

SyRB je flexibilní makrobezřetnostní kapitálový nástroj. Nesmí být použita za účelem omezení jakýchkoliv rizik, která jsou již dostatečně řešena jiným nástrojem kapitálové regulace CRR/CRD² (dohledové či makrobezřetnostní povahy jako je Pilíř 2 či kapitálové rezervy). Kapitálová regulace nicméně nestanovuje konkrétní kritéria pro účely nastavení SyRB, čímž je vnitrostátnímu orgánu ponechána v rozhodování značná flexibilita.

Vzhledem k povaze omezovaných rizik spadá SyRB do kategorie nástrojů, u nichž se neočekává výrazná či častá změna s vývojem makrofinančních cyklických proměnných. Nastavení SyRB však může mít za určitých okolností některé nezamýšlené účinky,³ které mohou své projevy napříč cyklem měnit. Je proto nezbytné alespoň jednou za dva roky přezkoumat důvody jejího nastavení.⁴

ESRB doporučila použít SyRB ve vztahu k několika kategoriím necyklických systémových rizik⁵, která souvisí primárně s finančními vazbami uvnitř finančního sektoru, se společnými expozicemi napříč bankami, se strukturou bankovního sektoru a s finančními vazbami na reálnou ekonomiku a její strukturu. ESRB rovněž identifikovala SyRB jako vhodný nástroj pro reakci na systémové aspekty klimatických rizik v EU, přičemž to výslovně uznala i Evropská komise (EK).⁶ Dle ESRB je SyRB vhodná rovněž ve vztahu ke kybernetickému riziku⁷. V rámci úvah o

1 ČNB od 1. 11. 2014 do 1. 10. 2021 využívala plošnou SyRB (sazba 1 až 3 %) k omezení rizik spojených se systémovou významností bank. Po transpozici směrnice CRD V do českého právního řádu dne 1. října 2021 však související rizika omezuje pomocí rezervy pro jiné systémově významné instituce.

2 [Směrnice 2013/36/EU \(CRD\) Evropského parlamentu a Rady o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky](#), o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES, [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) č. 575/2013 \(CRR\) o obezřetnostních požadavcích a jeho prováděcí nařízení](#).

3 Aktivace kapitálových nástrojů může vést: k nadměrnému snižování zadluženosti a vyšším nákladům na úvěry, k investování do výrazně rizikovějších aktiv z důvodu udržení ziskovosti, k přesunu rizika uvnitř finanční skupiny, k unikům rizika mimo bankovní sektor a nárůstu stínového bankovníctví, k nežádoucím úpravám interních modelů založených na ratingu aj.

4 §12r, odst. 3 [zákona č. 21/1992 Sb., o bankách](#).

5 Viz např. ESRB (2015): [The ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector](#), kapitola 4, část 3.3.1, str. 95.

6 Viz ESRB (2023): [Towards macroprudential frameworks for managing climate risk](#) – Policy considerations, část 4.2.1.2 a dále bod 36 [návrhu směrnice Evropského parlamentu a rady](#), kterou se mění směrnice 2013/36/EU, pokud jde o pravomoci dohledu, sankce, pobočky ze třetích zemí a environmentální, sociální a správní rizika, a směrnice 2014/59/EU.

7 ESRB (2022): [Mitigating systemic cyber risk](#).

strukturálních rizicích doporučila ESRB vzít v úvahu i možné spolupůsobení jednotlivých strukturálních rizik, neboť se mohou navzájem posilovat a dále zvyrazňovat. Mohou mít proto potenciál zesilovat nepříznivé ekonomické šoky, zintenzivňovat materializaci cyklických rizik, narušovat schopnost finančních institucí poskytovat úvěry či jiné finanční služby, a tím prohloubit hospodářský propad ekonomiky.

V souladu s uvedenými kategoriemi se **doporučuje pro zachycení rizik celá řada indikátorů**.⁸ Ty nejčastěji sledované se týkají velikosti a významu bankovního sektoru pro financování ekonomiky, významu zahraničního vlastnictví, měr zadluženosti sektorů napříč ekonomikou, koncentrací expozic a společného charakteru aktiv držených napříč ekonomickými subjekty, otevřenosti ekonomiky, sektorových rizik ze strany soukromého nefinančního a vládního sektoru a v neposlední řadě využívání fosilních paliv a energetické náročnosti ekonomiky.

Strukturální systémová rizika se obvykle nacházejí dále na chvostu rozdělení pravděpodobnosti vzniku ztrát bank. Zkušenost s jejich naplněním buď doposud není, nebo nelze vyloučit značně jiný projev či intenzitu naplnění rizik v budoucích podmínkách oproti historickým zkušenostem. Z toho důvodu se vyhodnocuje potřeba stanovení SyRB primárně pomocí dílčích analýz dopadu materializace rizik a makrozátěžových testů solventnosti zohledňující specifické scénáře, přičemž případné rozhodnutí o výši sazby SyRB je ve velké míře ovlivněno expertním vyhodnocením možných zdrojů zátěže a situace bankovního sektoru.⁹

Cílem tohoto materiálu je představit odborné veřejnosti klíčové aspekty přístupu ČNB ke stanovování sazby SyRB, a přispět k tvorbě kvalifikovaných očekávání bank a dalších subjektů ohledně jejího využití. S ohledem na často komplexní povahu strukturálních rizik bude ČNB ve svém rozhodování uplatňovat potřebnou míru obezřetnosti při interpretaci rozsahu a intenzity rizik. ČNB bude rovněž zohledňovat nové vývojové trendy v ekonomice i společnosti, které mohou vyústit i v obezřetné a vpředhledící stanovení rezervy, aby byla preventivně posílena odolnost bankovního sektoru v ČR. Tento materiál bude dle potřeby revidován a aktualizován, a to zejména s ohledem na a) změny související s vývojem strukturálního systémového rizika, b) zdokonalování modelového aparátu ČNB, c) legislativní změny a rovněž d) změny v mezinárodně dohodnuté a uplatňované praxi.

8 Viz např. ESRB (2015): [The ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector](#), kapitola 4, část 3.3.2, str. 96.

9 Viz např. ESRB (2015): [The ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector](#), kapitola 4, část 4.2.3, str. 117.

2. Základní informace k nastavení sazby SyRB

ČNB každoročně detailně vyhodnocuje míru strukturálního systémového rizika v ČR. Na základě tohoto vyhodnocení může stanovit, aby bankovní sektor nebo jeho část průběžně udržoval pro všechny expozice nebo podmnožinu expozic kapitál v objemu daném sazbou SyRB na individuálním, konsolidovaném nebo subkonsolidovaném základě.

Při vyhodnocení zranitelnosti bank vůči strukturálnímu systémovému riziku a rozhodování o výši sazby SyRB přihlíží ČNB zejména ke:

- čtyřem základním kategoriím rizik spadající do průřezové složky systémového rizika¹⁰ (část 3, Tabulka 2)
- dodatečným rizikům globálního charakteru spadajícím do průřezové složky systémového rizika (primárně jarní zprávy o finanční stabilitě),
- indikátorům vhodných k identifikaci strukturálního systémového rizika v ČR (Tabulka 2),
- vyhodnocení nastavení jiných obezřetnostních nástrojů, které by mohly pokrývat indikované strukturální systémové riziko (část 4),

a zároveň k tomu, aby nastavení sazby nemělo nepříznivý dopad na finanční trh a nevznikly překážky pro fungování jednotného evropského trhu.

Za účelem komplexního posouzení makrofinančních podmínek včetně výhledu hospodářského vývoje a nastavení hospodářských politik v ČR i zahraničí přihlíží ČNB při nastavení sazeb SyRB i k projekcím některých z uvedených indikátorů vypočtených na základě scénářů konzistentních s prognózou ČNB a k výsledkům zátěžových testů všech testovaných sektorů.¹¹

ČNB nastavuje sazbu SyRB v násobcích 0,5 procentního bodu plošně na celý bankovní sektor a všechny typy expozic v ČR či zahraničí a/nebo sektorově na jejich definovanou podmnožinu. Kritéria pro určení těchto podmnožin jsou odvozena z pokynů EBA¹². Podmnožina je definována podle protistrany, typu expozic či typu zajištění, přičemž protistrany je možné dělit podle jejich ekonomické aktivity, expozice podle jejich rizikového profilu a typ zajištění např. podle jeho zeměpisné oblasti umístění (Tabulka 1).

Tabulka 1: Definice podmnožin expozic pro sektorovou SyRB

	Hlavní dimenze	Díličí dimenze
Typ dlužníka nebo sektor protistrany	Nefinanční podnik	Ekonomická činnost (např. dle NACE)
	Finanční instituce	
	Vládní instituce	
	Fyzická osoba	
Typ expozice	Všechny expozice	Rizikový profil (nevýkonné, rizikové váhy, poměr úvěru k hodnotě zajištění, poměr dluhu k EBITBA aj.)
	Retailové expozice	
	Jiné než retailové expozice	
Typ zajištění	Zajištěný nemovitostí	Zeměpisná oblast (např. země, region, město)
	Zajištěný jinak než nemovitostí	
	Nezajištěný	
	Všechny typy zajištění	

Zdroj: EBA/GL/2020/13

10 Z makrobezpečnostního hlediska působí kapitálové rezervy ve dvou dimenzích. V časové dimenzi jsou rezervy zaměřeny na zvýšení odolnosti finančního systému a zmírnění amplitudy finančního cyklu. V průřezové dimenzi pomáhají snižovat pravděpodobnost, že se nepříznivé šoky šíří napříč finančním systémem a způsobí či prohloubí propad ekonomiky.

11 <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/zatezove-testy/>

12 EBA (2020): [Obecné pokyny o vhodných podmnožinách sektorových expozic, vůči kterým mohou příslušné nebo určené orgány uplatňovat SyRB v souladu s čl. 133 odst. 5 písm. f směrnice 2023/36/EU](#), EBA/GL/2020/13.

V případě nastavení několika sazeb SyRB vypočte ČNB prostým součtem jednotlivých nastavených sazeb ($r_T + \sum r_i$) tzv. kombinovanou sazbu SyRB, resp. kombinovanou SyRB:

$$SyRB = r_T * E_T + \sum_i r_i * E_i$$

SyRB = kapitálová rezerva pro krytí systémového rizika,

r_T = sazba kapitálové rezervy platná pro celkový objem rizikové expozice banky,

E_T = celkový objem rizikové expozice banky vypočtený v souladu s čl. 92 odst. 3 nařízení (EU) č. 575/2013,

i = index podmnožiny expozic,

r_i = sazba kapitálové rezervy platná pro objem rizikové expozice podmnožiny expozic i ,

E_i = objem rizikové expozice banky pro podmnožinu expozic i vypočtený v souladu s čl. 92 odst. 3 nařízení (EU) č. 575/2013.

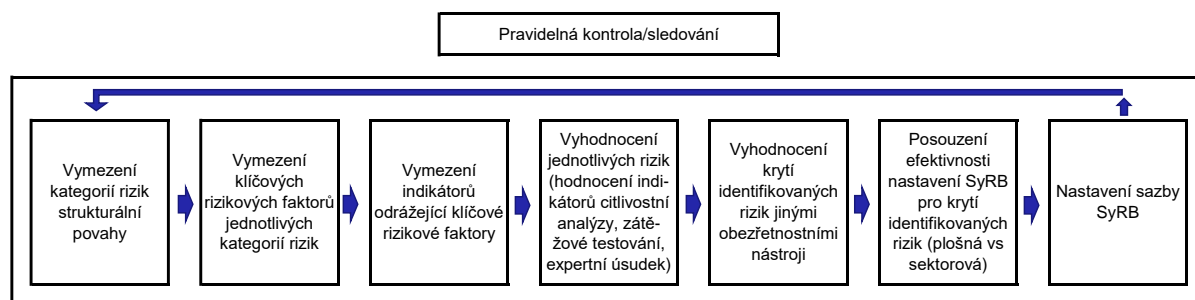
Horní hranice kombinované sazby SyRB není stanovena, nicméně vyšší sazby vyžadují užší zapojení evropských orgánů. Při stanovení sazby SyRB do výše 3 % má ČNB oznamovací povinnost vůči ESRB, u sazby nad 3 % do 5 % je ČNB povinna vyžádat si stanovisko Evropské komise a stanovení sazby nad 5 % je podmíněno rozhodnutím Evropské komise.¹³ Je-li osoba povinná udržovat SyRB ovládána osobou se sídlem v jiném členském státě a na její expozice se vztahuje sazba SyRB, oznamuje ČNB záměr stanovit SyRB také příslušnému orgánu dohledu nebo určenému orgánu dotčeného členského státu.

Sazbu SyRB stanovenou ČNB jsou povinny dodržovat banky dohlížené ČNB. ČNB nicméně může požádat ESRB, aby pro příslušné orgány dohledu nebo určené orgány jiných členských států vydala doporučení uznat sazbu SyRB stanovenou ČNB pro banky z členských zemí nedohlížené ČNB s expozicemi v ČR na základě tzv. institutu dobrovolné reciprocit.¹⁴ Členské země doporučení přijmou nebo odůvodní jeho odmítnutí („comply or explain“).¹⁵ Stejná pravidla platí pro ČNB, je-li požádána o uznání sazby SyRB nastavené příslušným orgánem jiné členské země pro banky působící v ČR s expozicemi v dané členské zemi. ČNB sazbu SyRB nastavenou žádající zemí o reciprocitu uznává, pokud jsou expozice bank dohlížené ČNB v této zemi v materiální hodnotě.

Při zvyšování sazby SyRB jsou banky povinny používat její novou výši zpravidla s odkladem několika měsíců ode dne vydání rozhodnutí. Ve zcela výjimečných a odůvodněných případech může ČNB nastavit sazbu bez odkladu. V případě **rozhodnutí o snížení sazby ČNB o odkladu neuvažuje.** Při načasování rozhodnutí o změně sazby SyRB a její účinnosti vždy ČNB zohledňuje důsledky této změny včetně případného nepříznivého dopadu na úvěrovou aktivitu v ČR. Z toho důvodu považuje ČNB za málo pravděpodobné nastavení či zvyšování této rezervy v podmínkách, kdy její makroekonomické prognózy očekávají výrazný pokles ekonomické aktivity.¹⁶

Při vyhodnocování potřeby uplatnění SyRB vychází ČNB ze strukturovaného postupu (**Obrázek 1**), který zjednodušeně pokrývá fázi definování rizik potenciálně řešitelných pomocí SyRB, fázi výběru vhodných indikátorů pro pravidelné sledování strukturálních rizik a fázi hodnocení identifikovaných rizikových oblastí.

Obrázek 1: Proces vyhodnocení nastavení SyRB

13 Při výši sazby v rozmezí 3 až 5 % si ČNB vyžádá stanovisko Evropské komise. Pokud stanovisku nevyhoví, sdělí jí důvody. Při sazbě vyšší než 5 % ESRB (případně i EBA) do šesti týdnů od oznámení o návrhu o nastavení sazby ze strany ČNB poskytne stanovisko Evropské komisi, která následně do tří měsíců vydá rozhodnutí. Podobný postup nastává i v situaci, kdy součet sazeb J-SVI a SyRB přesahuje 5 %.

14 Cílem vzájemného uznávání makrobezpečnostních opatření je zamezit zneužití nerovného regulatorního zacházení (regulatorní arbitráži) a zajistit rovné tržní podmínky.

15 Bližší informace viz [Vzájemné uznávání makrobezpečnostních opatření](#) nebo [Reciprocation of measures](#).

16 Je to zejména z toho důvodu, že nastavení/zvýšení SyRB má určitý potenciál při hospodářském poklesu situaci zhoršit (ESRB (2015): [The ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector](#), kapitola 4, část 4.2.2)

3. Hodnocení strukturálních systémových rizik

Strukturální systémová rizika lze chápat jako dlouhodobější charakteristické rysy domácí ekonomiky či finančního systému, které mohou mít potenciál prohloubit negativní šoky a jejich důsledky pro finanční systém a reálnou ekonomiku.¹⁷ V případě jejich identifikace má případně zavedení SyRB zajistit, aby banky disponovaly dodatečným kapitálem, který posiluje jejich schopnost poskytovat finanční služby reálné ekonomice i v případě takových šoků. ČNB pracuje se čtyřmi kategoriemi rizik strukturální povahy relevantních pro ekonomiku ČR, na které v závislosti na velikosti reaguje zavedením SyRB:¹⁸

- **Zranitelnost ČR jako malé otevřené ekonomiky a jejího bankovního sektoru vůči zahraničním makroekonomickým a finančním šokům.** V této kategorii se sleduje velikost zahraničního obchodu v ekonomice pro potřeby monitorování citlivosti domácích subjektů na zahraniční ekonomický výkon a přenos širšího spektra globálních šoků ovlivňujících agregátní poptávku či měnový kurz. Dále se sleduje koncentrace zahraničního obchodu z pohledu regionu či zboží struktury¹⁹, jež ovlivňuje schopnost a rychlost exportérů/importérů přistoupit v situaci nepříznivého vývoje v daném regionu ke geografické reorientaci či vyhledávání nových příležitostí. Do této kategorie spadá i sledování velikosti zahraniční expozice v bilanci bank, zahraničního vlastnictví domácích bank či citlivosti ekonomiky na průsak negativního sentimentu ze zahraničí, které mohou mít potenciál prohloubit dopad nepříznivého zahraničního ekonomického vývoje na domácí finanční sektor.
- **Strukturální charakteristiky domácích reálných sektorů (kromě vztahu k zahraničí).** Do této kategorie spadá vyhodnocení celkové dlouhodobé úrovně zranitelnosti domácností a nefinančních podniků ve smyslu schopnosti dodržovat své finanční závazky, což má významný vliv na rizikovitost bankovních bilancí a citlivost bankovního sektoru na nepříznivý vývoj. Relevantní je zde zejména míra odvětvové koncentrace domácí ekonomické aktivity, která naznačuje rozsah ekonomické diverzifikace nefinančního sektoru. Do této kategorie spadá i sledování míry zadluženosti sektoru veřejných institucí, která je úzce spojena se schopností fiskální politiky působit v ekonomice proticyklicky. Specifické riziko spadající do této kategorie představuje koncentrace bank v některých odvětvích či segmentech trhů (např. koncentrovaná portfolia úvěrů do oblastí nemovitostí).
- **Význam bankovního sektoru v ekonomice.** Ten se monitoruje zejména z důvodu dopadu potenciálních ztrát bankovního sektoru na celkovou výkonnost ekonomiky a zaměstnanosti při současném omezení úvěrování, tj. sledování možné spirály mezi zhoršováním situace v bankovním sektoru a jejím přenosem do reálné ekonomiky.
- **Vnitřní charakteristiky bankovního sektoru a jeho pozice v domácím finančním systému.** Tato kategorie zahrnuje širokou paletu charakteristik bankovního sektoru s potenciálem prohloubit ztráty bank a obecně nepříznivý ekonomický a finanční vývoj. Jedná se především o nízkou konkurenci v bankovním sektoru, podobnost obchodních modelů bank, jejich nepříznivou ziskovou nebo likviditní pozici nebo zvýšenou propojenost uvnitř bankovního sektoru i ve vztahu k dalším segmentům domácího finančního systému. Specifickou podkategorii představují rizika spojená s finančními inovacemi a modelové riziko²⁰.

U všech výše uvedených kategorií považuje ČNB za relevantní posuzovat i vliv **průřezových rizik globálního charakteru**, které se rovněž přirozeně na středním až dlouhém horizontu mění. ČNB k nim aktuálně řadí tyto typy rizik:

- klimatické riziko, resp. finančněstabilní důsledky klimatické změny a přechodu ke klimaticky neutrální ekonomice,
- kybernetické riziko dopadající na banky přímo (útoky na bankovní systémy) i nepřímo (ohrožení nebankovních subjektů),

17 Viz např. Hodula, M., Janků, J. a Pfeifer, L. (2022): [The effect of structural risks on financial downturns](#), WP ESRB, No. 138, který ukazuje na vzorku 30 zemí, že zvýšená úroveň některých strukturálních rizik prohloubila materializaci úvěrových rizik během kontrakce finančního cyklu v době globální finanční krize.

18 Uvedená kategorizace rizik je založena na expertním posouzení strukturálních rizik ze strany ČNB a mírně se liší od kategorizace rizik ze strany jiných zemí či nadnárodních orgánů. ČNB primárně vychází z ESRB (2015): [The ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector](#), kapitola 4, část 3.3.1, str. 95.

19 Viz např. Drahozalová, A., Galuščák, K. a Kábrt, M. (2023): [Závislost českého vývozu na Německu](#), Zpráva o měnové politice – podzim 2023.

20 Modelové riziko vzniká tím, že po relativně dlouhou dobu převládají ve vstupních údajích interních modelů pro stanovení např. kapitálu a opravných položek hodnoty z „příznivých“ období spojených s nízkou mírou selhání, čímž se budoucí projekce mohou zdát jako neodůvodněně optimistické. Může docházet k poklesu rizikové váhy a za jinak nezměněných podmínek i absolutního objemu kapitálového požadavku k příslušným expozicím, podobně i v případě úrovně opravných položek (tzv. riziko útesového efektu, viz např. ESRB (2019): [The cyclical behaviour of the ECL model in IFRS 9](#) nebo ESRB (2017): [Financial stability implications of IFRS 9](#)).

- dopad využívání umělé inteligence na produktivitu práce a zaměstnanost²¹.

Pro zachycení rozsahu strukturálních rizik v ekonomice ČR používá ČNB podle jejich kategorizací sérii indikátorů (Tabulka 2). Ty mimo jiné pomáhají vyhodnotit, zda rizika nabývají systémového významu plošně či jako podmnožiny sektorových expozic.

Tabulka 2: Přehled kategorií rizik, rizikových faktorů a indikátorů jejich měření relevantních pro stanovení SyRB

1. Zranitelnost ekonomiky ČR a bankovního sektoru vůči zahraničním makroekonomickým a finančním šokům	
Vyšší otevřenost či propojení na zahraničí znamená silnější přelévání globálních šoků, silná koncentrace vůči jednomu regionu rovněž dodatečné přelévání šoků z tohoto regionu. Bilanční vazby na zahraničí mohou představovat další kanál oslabení pozice bank.	
Klíčový rizikový faktor	Vybrané indikátory k měření strukturálního rizika
Význam zahraničního obchodu v ekonomice	Podíl dovozu a vývozu na HDP (v %) Měnový kurz CZK/EUR Běžný účet platební bilance / HDP (v %)
Koncentrace zahraničního obchodu a bankovních úvěrů dle exportních a importních odvětví	Regionální koncentrace zahraničního obchodu do partnerských zemí a mezinárodních hospodářsko-politických uskupení Zbožová struktura zahraničního obchodu Bankovní úvěry nefinančním podnikům dle návaznosti na vývoz či obchod (v %)
Zahraněční expozice v bilanci bank (aktiva, závazky) včetně zahraničního vlastnictví domácích bank	Podíl úvěrů nerezidentům na celkových úvěrech (v %) Podíl aktiv dceřiných bank a poboček na celkových aktivech bankovního sektoru (v %) Podíl závazku vůči mateřským společnostem na celkových závazcích dceřiných společností (v %)
Citlivost na průsak sentimentu (zejména tržní proměnné)	Cross Currency Basis Spread – CZK/EUR
2. Strukturální charakteristiky domácích reálných sektorů (kromě vztahu k zahraničí)	
Míra obezřetnosti domácích reálných subjektů, jejich zadluženost, sklony k rizikovému chování dle fáze cyklu apod. ovlivňují rizikovost bankovních bilancí a citlivost bankovního sektoru na nepříznivý vývoj.	
Klíčový rizikový faktor	Vybrané indikátory k měření strukturálního rizika
Strukturální charakteristiky v sektoru domácností	Celková zadluženost k HDP (v %) Míra úspor (v %) Podíl expozice vůči domácnostem na celkových aktivech bankovního sektoru (v %)
Strukturální charakteristiky v sektoru nefinančních podniků	Rentabilita kapitálu (v %) Celková zadluženost k HDP (v %) Podíl expozice za podniky na celkových aktivech bankovního sektoru (v %) Podíl cizoměnového financování (v %) Koncentrace úvěrů do emisně náročných odvětví (index) Energetická náročnost ekonomiky (spotřeba energie na jednotku HDP) Počet kybernetických útoků se závažnými dopady vůči podnikům Odvětvová koncentrace (HHI index)
Strukturální charakteristiky ve veřejném sektoru	Celková zadluženost k HDP (v %) Strukturální saldo veřejných financí k HDP (v %) Ratingové hodnocení Počet kybernetických útoků se závažnými dopady vůči veřejnému sektoru Podíl expozic vůči sektoru vládních institucí na celkových aktivech bankovního sektoru (v %) Podíl udržitelného dluhu (v %)
Koncentrace bank ve specifických segmentech	Podíl expozic zajištěných obytnou nemovitostí na celkových expozicích vůči soukromému nefinančnímu sektoru (v %) Podíl expozic zajištěných obchodní nemovitostí na celkových expozicích vůči soukromému nefinančnímu sektoru (v %) Podíl expozice v cizí měně na celkových expozicích vůči soukromému nefinančnímu sektoru (v %) Podíl expozic vůči podnikům ohroženým fyzickými riziky (povodně, sucha apod.) na celkové expozici (v %)

21 Viz např. Babecký, J. (2024): [Vliv umělé inteligence na trh práce](#) nebo Leitner, G., Singh, J., Van der Kraaij, A., Zsámboki, B. (2024): [The rise of artificial intelligence: benefits and risks for financial stability](#), Financial Stability Review, May 2024.

3. Význam bankovního sektoru v ekonomice

Význam bankovního sektoru určuje sekundární dopad materializace strukturálních rizik na prohloubení cyklického vývoje s nežádoucími důsledky pro vývoj reálné ekonomiky – tj. potenciální spirála mezi zhoršováním situace v bankovním sektoru a dopadem do reálné ekonomiky.

Klíčový rizikový faktor	Vybrané indikátory k měření strukturálního rizika
Význam bankovního sektoru	Podíl aktiv bankovního sektoru na HDP (v %) Podíl aktiv bankovního sektoru na aktivech finančního sektoru (v %) Podíl přidané hodnoty a zaměstnanosti na celé ekonomice (v %) Podíl bankovních úvěrů na celkovém zadlužení sektoru domácností (v %) Podíl bankovních úvěrů na celkovém zadlužení sektoru nefinančních podniků (v %) Podíl bankovních úvěrů na celkovém zadlužení sektoru vládních institucí (v %)

4. Vnitřní charakteristiky bankovního sektoru a jeho pozice v domácím finančním systému

Bankovní sektor může vykazovat rizikové charakteristiky spojené např. s modelovým rizikem či propojeností uvnitř bankovního sektoru i ve vztahu k dalším sektorům domácího finančního systému, přičemž tyto charakteristiky mohou mít potenciál prohloubit ztráty bank v případě nepříznivého vývoje.

Klíčový rizikový faktor	Vybrané indikátory k měření strukturálního rizika
Konkurence v bankovním sektoru	HHI index na úrovni jednotlivých portfolií Podíl systémově významných bank na počtu bank v sektoru Podíl systémově významných bank na aktivech sektoru
Obchodní modely bank, ziskovost, likviditní rizika, vztah likvidity a ziskovosti	Struktura aktiv a pasiv (v %) Rentability aktiv a její dekompozice (v %) Rychle likvidní aktiva na celkových aktivech (v %) Indikátory LCR a NSFR (v %) Hodnocení dopadu scénářů klimatického rizika
Propojení na další segmenty finančního sektoru	Podíl aktiv jednotlivých segmentů na aktivech finančního sektoru (v %) Přímá a nepřímá propojenost jednotlivých segmentů (v mld. Kč) Podobnost portfolií jednotlivých segmentů (v %)
Modelové riziko	Rizikové váhy jednotlivých portfolií IRB bank Tříměsíční míra selhání Míra krytí úvěrů v jednotlivých stupních úvěrového rizika
Rizika spojená s finančními inovacemi	Počet kybernetických útoků se závažnými dopady vůči bankám Hodnocení dopadu scénářů kybernetického rizika Podíl NPFA na aktivech finančního sektoru (v %) Podíl platebního styku nebankovních institucí na platebním styku celkem (v %)

ČNB při identifikaci strukturálních rizik a jejich hodnocení zohledňuje úroveň dílčích kategorií strukturálních rizik a jejich indikátorů, vzájemnou provázanost jednotlivých typů rizik či dotčených expozic a související faktory/kanály zesilující dopad nepříznivého ekonomického vývoje. ČNB dále hodnotí i pravděpodobnost, s jakou může nastat typ šoku podmiňující materializaci identifikovaných rizik.

Vzhledem k obtížné dílčí kvantifikaci a vlivu vnitřních vazeb při materializaci strukturálních rizik (část 5) má již ve fázi jejich identifikace a hodnocení významnou roli expertní úsudek. Výstupem fáze hodnocení rizik dle kategorií, rizikových faktorů a jejich indikátorů, včetně zohlednění průřezových rizik globálního charakteru, je závěr, zda konkrétní strukturální rizika či jejich souběh může být při naplnění některých pravděpodobných scénářů materiální. Jinými slovy, zda může mít potenciál vyvolat či zesilovat nepříznivé ekonomické šoky a zintenzivňovat materializaci cyklických rizik.

4. Vyhodnocení krytí strukturálního rizika jiným obezřetnostním nástrojem

K omezení strukturálních rizik souvisejících např. s koncentrací, složitostí či provázaností institucí slouží i další obezřetnostní nástroje. Za účelem dosažení maximální efektivity obezřetnostní politiky ČNB, a tedy předcházení duplicitnímu krytí strukturálních rizik, resp. překryvům nástrojů, vyhodnocuje ČNB před rozhodnutím o nastavení sazby SyRB vždy nejdříve, zda identifikovaná strukturální rizika jsou již dostatečně řešena jinými nástroji či zda by pro řešení rizik nebyl účinnější jiný obezřetnostní nástroj.²²

ČNB sleduje vzájemnou interakci nástrojů a rozsah překryvů primárně mezi nastavením SyRB a

- dodatečným kapitálovým požadavkem v rámci Pilíře 2,
- dalších kapitálových rezerv, tj. CCyB, J-SVI a sSyRB,
- nástrojů dle čl. 458 CRR (např. zvýšení rizikových vah pro podmnožinu expozic),
- aktivací úvěrových ukazatelů LTV, DTI a DSTI.

Dodatečný kapitálový požadavek dle Pilíře 2

Dodatečný kapitálový požadavek dle Pilíře 2 spadá do mikrobezpečnostní politiky ČNB.²³ Poskytuje relativně široký soubor nástrojů pro řešení rizik specifických pro jednotlivé instituce.²⁴ ČNB používá nástroje Pilíře 2 ke zmírnění i některých typů strukturálních rizik (např. k omezení rizika koncentrace²⁵). Z těchto důvodů vyhodnocuje ČNB při hodnocení systémových strukturálních rizik a před rozhodnutím o nastavení či změně sazby SyRB, zda nedochází k potenciálnímu překryvu nástrojů. Zohledňuje zde každoroční výsledky procesu přezkumu a vyhodnocení (tzv. SREP²⁶) společně s nastavením kapitálového požadavku dle Pilíře 2 včetně příslušných metodických postupů. Potenciálně identifikovaný překryv, resp. jeho rozsah, je následně zohledněn ve fázi kalibrace SyRB.

Makrobezpečnostní nástroje

ČNB podobně hodnotí i potenciální překryvy při omezování rizik mezi SyRB a dalšími makrobezpečnostními nástroji. Jedná se o překryvy s nastavením ostatních kapitálových rezerv, tj. CCyB, J-SVI případně i jednotlivými sektorovými SyRB, dále s úvěrovými ukazateli a opatřením dle čl. 458 CRR.²⁷

Překryv mezi **CCyB** a SyRB je vzhledem k metodickým postupům používaných ČNB při nastavování obou rezerv nepravděpodobný, přesto se pravidelně vyhodnocuje. Cílem CCyB je zvýšit odolnost bankovního sektoru vůči cyklickým rizikům.²⁸ Ta vznikají v důsledku procyklického chování finančních institucí i jejich klientů v průběhu času. Samotné nastavení CCyB je svázáno s vývojem nových a naakumulovaných čistě cyklických rizik, přičemž kalibrace CCyB navazuje na odhadované neočekávané ztráty z podmíněného historického rozdělení ztrát (**část 5, Obrázek 2**). Strukturální rizika jsou přítomna či se vyvíjejí obvykle na delším časovém horizontu, než by odpovídalo délce běžného finančního cyklu. Postupná akumulace strukturálních rizik nemusí znamenat bezprostředně

22 Ke krytí stejného rizika není vhodné používat různé kapitálové nástroje. Například pokud je banka povinna držet více kapitálu k riziku A prostřednictvím vyšších rizikových vah (např. dle čl. 458 CRR), neměla by být povinna držet dodatečný kapitál k témuž riziku A také prostřednictvím SyRB, ledaže by riziko A (nebo prvky rizika A) zvýšenými rizikovými váhami nebylo plně pokryto. Podobně by neměl být SyRB využit ke krytí rizik, která jsou již kryta požadavkem v rámci Pilíře 2 nebo ostatními kapitálovými rezervami. Jinými slovy k plnému řešení rizika A se využije více nástrojů jen tehdy, pokud jeden nepostačuje či je účinný jiným mechanismem působení.

23 ČNB v rámci výkonu dohledu nad úvěrovými institucemi se sídlem v ČR průběžně vyhodnocuje, zda jejich uspořádání, strategie, postupy a mechanismy obezřetného podnikání zajišťují jejich bezpečné a spolehlivé fungování. Jde o tzv. proces přezkumu a vyhodnocení. To se provádí v souladu s obecnými pokyny Evropského orgánu pro bankovníctví EBA/GL/2014/13. Hlavním cílem tohoto posouzení je stanovit, jakou výši kapitálu a likvidních prostředků by úvěrová instituce měla udržovat nad rámec minimálních povinných požadavků (označovaných jako požadavky tzv. Pilíře 1).

24 Mezi tyto nástroje patří například další dodatečné vlastní zdroje, specifické zacházení s aktivy, omezení některých operací, zpřísnění požadavků na likviditu či dodatečné zveřejňování informací.

25 Blíže např. EBA (2022): [Guidelines on common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process \(SREP\) and supervisory stress testing under Directive 2013/36/EU](#) nebo ČNB (2023): [Souhrnné výsledky procesu přezkumu a vyhodnocení provedeného v roce 2023](#).

26 Blíže [Souhrnné výsledky procesu přezkumu a vyhodnocení provedeného v roce 2023](#).

27 Opatření dle čl. 458 CRR se může týkat požadavku na kapitál, velkých expozic, zveřejňování informací, výše bezpečnostní kapitálové rezervy, požadavků na likviditu, minimální úrovně rizikových vah vybraných expozic nebo expozic uvnitř finančního sektoru (provázanost finančních institucí).

28 Blíže [Přístup ČNB k nastavování proticyklické kapitálové rezervy](#).

dodatečná rizika pro finanční stabilitu, neboť se často materializují až v případě souhry změn řady faktorů. Jakmile ovšem několik indikátorů strukturálních rizik dosáhnou zvýšených hodnot a působí souběžně, může být jejich následná materializace spojena s dodatečnými úvěrovými ztrátami poměrně značných rozměrů či minimálně vyšších, než odpovídá obvyklým odhadům a projekcím ČNB uvažovaných při kalibraci CCyB (část 5, Obrázek 2, krajní ztráty).

K překryvům by nemělo docházet ani v případě nastavení SyRB ve vztahu ke standardní sazbě CCyB. Koncept standardní sazby CCyB (resp. pozitivně neutrální sazby) využívá ČNB zhruba od roku 2019. Jejím cílem je snížit nejistotu spojenou s měřením cyklické složky systémového rizika v počátku růstové fáze, zamezit opožděnému skokovému zvyšování sazby potenciálně ztěžujícímu kapitálové plánování bank a s tím nepřímo související i celkové nežádoucí volatilitě celkové kapitálové rezervy. Sazba CCyB by měla dosahovat standardní úrovně v situaci, kdy se v ekonomice generuje běžná úroveň cyklických rizik. Pod standardní úrovní se sazba CCyB pohybuje během výrazného poklesu finančního cyklu doprovázeného materializací cyklických systémových rizik. Vedle toho úroveň a vývoj strukturálního rizika nejsou přímo spojeny s konkrétní fází finančního cyklu.

[Systémově významné instituce v ČR](#) mají povinnost držet dodatečný kapitálový požadavek v podobě rezervy J-SVI. Je to z toho důvodu, že potíže každé z těchto institucí mohou významně negativně ovlivnit vývoj celé ekonomiky ČR. SyRB se zaměřuje na strukturální rizika reálné ekonomiky a finančního sektoru jako celku. Jinak řečeno, SyRB má za cíl zmírnit riziko pramenící z charakteristických rysů finančního systému a reálné ekonomiky pro bankovní sektor, zatímco cílem J-SVI je omezit riziko, které mohou představovat jednotlivé systémově významné banky pro finanční systém a reálnou ekonomiku (too-big-to-fail) v případě, že by nebyly schopny dále poskytovat finanční služby.

ČNB může nastavit více sazeb sektorových SyRB, přičemž ty nemůže použít na stejný soubor expozic. ČNB vždy hodnotí vztah rizik, která jednotlivé sazby pokrývají. Vždy zohledňuje konečný zdroj rizika a kapitálovou vybavenost bankovního sektoru ke konkrétnímu typu expozice.

Nastavit sektorovou SyRB může ČNB i za účelem omezení rizika koncentrace expozic bank vůči určitým segmentům, typicky obytným nemovitostem. V takové situaci vždy ČNB vyhodnocuje potenciální překryvy sektorového SyRB s úvěrovými ukazateli (LTV, DTI a DSTI). Snahou ČNB je, aby případně zavedená sektorová SyRB a úvěrové ukazatele působily komplementárně. Úvěrové ukazatele ovlivňují rizika spojená s nově poskytovanými hypotečními úvěry s cílem omezit přijímání nadměrných rizik souvisejících s vývojem na hypotečním trhu do bilancí bank. Do značné míry souvisejí tato rizika s vývojem cyklu, neboť vyšší účinek mají v růstové fázi finančního cyklu. Sektorová SyRB se vedle toho zavádí s cílem zvýšit odolnost bankovního sektoru vůči nově identifikovaným avšak dříve přijatým rizikům, která souvisejí primárně se strukturou trhu obytných nemovitostí.

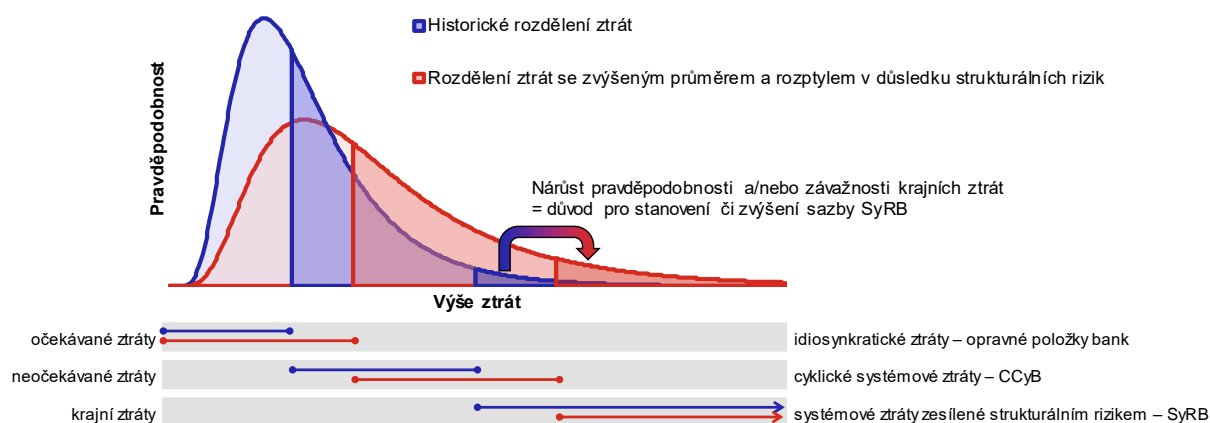
ČNB může omezit strukturální systémová rizika taktéž pomocí opatření na vnitrostátní úrovni dle čl. 458 CRR skrze vyšší požadavky na kapitál, likviditu, velké expozice nebo rizikové váhy. Nicméně při využití čl. 458 CRR vždy předem posuzuje, zda dané systémové riziko je natolik specifické, že jej není možné krýt stejně účinně jinými nástroji včetně SyRB.

5. Kalibrace sazby a postup při jejím uplatňování

V případě, že ČNB identifikuje strukturální systémová rizika (část 3) nekrytá dostatečně jinými nástroji (část 4), zabývá se kalibrací sazby SyRB a jejím dopadem. S ohledem na charakter strukturálních rizik a vysokou míru nejistoty ohledně jejich dopadů na ekonomiku ČR je ČNB při kalibraci sazby obezřetná. Kalibrace je založena na posouzení celkové potřeby kapitálu v bankovním sektoru. ČNB přitom zohledňuje nastavení ostatních kapitálových požadavků tak, aby bankovní sektor byl schopen poskytovat finanční služby (především úvěrové) reálné ekonomice bez omezení právě i v případě negativního ekonomického šoku doprovázeného (zesíleného) materializací strukturálních rizik.

Šíření negativního šoku a jeho potenciální prohloubení vlivem strukturálních zranitelností vždy závisí na konkrétní podobě identifikovaných rizik (část 3). Z toho důvodu není možné v této části detailně popsat jednotný kvantitativní přístup ke kalibraci sazby SyRB. ČNB obecně vychází z předpokladu, že strukturální rizika mohou zvyšovat střední hodnotu ztrát, jejich rozptyl nebo obojí současně, než je obvykle pozorováno v klesající fázi cyklu. Předpokládá, že se strukturální rizika nacházejí dále na chvostu rozdělení ztrát (Obrázek 2),²⁹ přičemž bývají podmíněna vlivem sentimentu, chováním ekonomických subjektů a vlád či politickými událostmi a rozhodnutími na mezinárodní úrovni (např. epidemie, války, klimatické změny a reakce vlád na ně). Systémový rozměr strukturálních rizik může ovlivnit i rozložení ztrát,³⁰ a tím podstatně zvýšit neočekávané ztráty nad úroveň zohledňovanou v rámci ostatních kapitálových požadavků. Jinými slovy vyšší rozptyl ztrát zvyšuje pravděpodobnost událostí s výrazně nepříznivým dopadem (viz Obrázek 2 vyšší pravděpodobnost a závažnost málo četných událostí). Na budování vyšší odolnosti bankovního sektoru vůči zvýšené pravděpodobnosti nastání těchto krajních událostí souvisejících se strukturálními riziky se ČNB při kalibraci zaměřuje.

Obrázek 2: Stylizované dopady existence strukturálních rizik na rozdělení finančních ztrát

Při kalibraci vychází ČNB z příručky ESRB.³¹ Ta doporučuje odhadovat potenciální podmíněné ztráty na základě několika nepříznivých scénářů s různou pravděpodobností naplnění, přičemž za vhodný nástroj k odhadu celkového makrobezpečnostního nedostatku kapitálu zmiňuje zátěžové testy. Posouzení dopadu šoků z reálné ekonomiky na bankovní sektor se doporučuje provádět pomocí robustního strukturálního rámce se silnými teoretickými základy po vzoru dynamických stochastických modelů všeobecné rovnováhy (DSGE).

ČNB používá DSGE model ke konstrukci makroekonomických scénářů zohledňující nepříznivé šoky strukturální povahy relevantní pro ČR (vliv reálné ekonomiky na bankovní sektor).³² Na tyto scénáře jsou navázány satelitní strukturální modely, které ČNB používá k predikci finančních proměnných. Pomocí těchto modelů a standardní teorie modelování úvěrového, tržního a likviditního rizika ČNB následně odhaduje ztráty pro každou třídu aktiv v držení testovaných bank. Zátěžové testy pomáhají ČNB objasnit, zda testované banky disponují dostatečným

29 Pokud by se v důsledku strukturálního rizika „pouze“ zvýšily očekávané ztráty (tj. předvídatelný idiosynkratický typ rizika), lze finanční důsledky řešit prostřednictvím řádného řízení rizik v rámci Pilíře 1 či Pilíře 2 (část 4).

30 Například prostřednictvím změny četnosti výskytu nepříznivých šoků, což vnáší větší volatilitu, pokud jde o četnost a závažnost ekonomických dopadů.

31 Viz např. ESRB (2015): [The ESRB handbook on operationalising macroprudential policy in the banking sector](#), kapitola 4, část 4.2.3, str. 113.

32 Příručka ESRB rovněž doporučuje provádět síťové analýzy, neboť úzké propojení bank může zvýšit riziko šíření a zesílení šoků (ztráty jedné instituce mohou vést ke ztrátám jiných institucí). Vzhledem k relativně nízké přímé či nepřímé propojenosti bank v ČR (blíže viz např. Kučera, A. a Szabo, M. (2020): [Propojenost a nákaza ve finančním systému ČR](#)) ČNB síťové riziko ve finančním systému ČR monitoruje, nicméně pomocí kvantitativních metod prozatím nevyhodnocuje.

kapitálem a jsou schopny generovat dostatečné zisky, aby zvládly na obvykle tříletém horizontu scénáře ustát i výše zmíněné události s výrazně nepříznivým dopadem. Konkrétní specifikace scénářů (jejich příběh a míra zátěžovosti) určených k ověření odolnosti bank při stanovování sazby SyRB závisí na výsledcích předchozího hodnocení strukturálních rizik na základě sady indikátorů (část 3). Toto hodnocení rovněž určuje frekvenci provádění zátěžových testů zaměřených přímo na strukturální rizika a potřebu stanovení či změny sazby SyRB.³³

Mezi výsledky zátěžových testů v podobě kvantifikace dodatečného kapitálu a stanovením výše sazby SyRB však není mechanický vztah. Nastavení výše sazby zohledňuje vedle zátěžových testů i výsledky citlivostních analýz spojených se specifickými typy strukturálních rizik (např. kybernetické riziko, klimatické fyzické riziko, riziko koncentrace vůči určitému segmentu trhu aj.) a dle doporučení ESRB i odborné posouzení. ČNB při nastavení sazby v souladu s hodnocením překryvů nástrojů (část 4) dále zohledňuje, jaké typy stávajících kapitálových rezerv by simulované ztráty pokrývaly. Konkrétně rozlišuje, zda by ztráty pokrývaly tzv. uvolnitelné kapitálové rezervy (CCyB a případně SyRB) nebo i neuvolnitelné kapitálové rezervy (J-SVI a CCoB). To je klíčové s ohledem na případný dopad nepříznivého vývoje na nabídku úvěrů. ČNB vychází z předpokladu, že některé banky by na počátku krizového období nemusely být z důvodu vysokých nákladů na kapitál v recesi či v zájmu zachování kapitálových poměrů ochotny v případě potřeby využít kapitálové rezervy.³⁴ Namísto toho by mohly preferovat snížení objemu rizikově vážených expozic prostřednictvím omezení nabídky úvěrů do reálné ekonomiky. Dodatečné omezení úvěrování v sestupné fázi hospodářského cyklu, zejména expozic s vyšší rizikovou vahou by mělo nad rámec uvažovaného scénáře dodatečný negativní dopad na makroekonomické podmínky a vedlo k prohloubení a prodloužení hospodářské krize (tzv. neoptimálnímu společenskému výsledku³⁵). Zpětně negativní dopad na ekonomiku by byl pravděpodobněji a silnější v situaci, kdy by k omezení úvěrové nabídky došlo i u velkých bank s významným podílem na úvěrování ekonomiky. Stanovení uvolnitelných kapitálových rezerv v dostatečné výši v tomto směru dává ČNB prostor v případě potřeby přistoupit k jejich uvolnění a tím snížit riziko omezení úvěrování v obdobích nepříznivého vývoje.

Důležitým faktorem je při zavádění či nárůstu SyRB načasování požadavků, přičemž ČNB preferuje včasný a vpředhledící přístup k tvorbě SyRB. Při nastavení sazby neposuzuje pouze stávající kapitálovou pozici a ziskovost bank, ale především jejich prognózovaný vývoj. Objem nově požadované rezervy by měl mít materiální vliv na zvýšení odolnosti bankovního sektoru, zároveň by neměl vytvářet významnou zátěž s negativním dopadem na nabídku úvěrů, dále na hospodářský růst, zejména pak v klesající fázi cyklu. O snížení sazby SyRB uvažuje ČNB v případě, že dojde k materializaci strukturálních rizik, tj. viditelnému prohloubení úvěrových ztrát a růstu rizikových vah sledovaných portfolií. ČNB přitom o snížení uvažuje obvykle až tehdy, pokud snížení sazby CCyB není dostatečné pro pokrytí ztrát a zajištění plynulého úvěrování reálné ekonomiky. Ke snížení sazby SyRB může dojít i v případě odeznění strukturálních rizik, resp. snížení jejich závažnosti, kdy jejich rozsah již nepředstavuje riziko zesílení negativního ekonomického šoku.³⁶

33 Různé příběhy a zátěžovost nepříznivých scénářů využívaných v pravidelných zátěžových testech odráží potřebu ČNB vyhodnotit odolnost sektoru vůči celé škále rizik, které mohou být často spojeny s protichůdnými předpoklady (inflační či deflační povaha scénáře, důraz na domácí či zahraniční šoky, důraz na dopady klimatických rizik apod.). Výsledky zátěžových testů při aplikaci různých scénářů proto mohou být odlišně relevantní pro jednotlivé makrobezpečnostní nástroje dle jejich zaměření. ČNB vybírá tyto nepříznivé scénáře s ohledem na aktuální makrofinanční podmínky, vývoj relevance jednotlivých typů rizik a potřeby aktualizace vyhodnocení pro jednotlivé makrobezpečnostní nástroje. V případě potřeby přitom může ČNB provést zátěžový test variantně využívající více různých nepříznivých scénářů.

34 Ochota či schopnost bank využít kapitálové rezervy může být snížena vlivem několika faktorů: omezení distribuce (tzv. režim omezení rozdělování výnosů v podobě dividend, kupónů či bonusů, MDA), překryvy kapitálových požadavků, tlak trhu (vyšší náklady financování, snížení ratingu), stigmatizace, obava ze zvýšené kontroly dohledového orgánu aj. Behn, M., Rancoita, E. a Rodrigues d'Acari, C. : [Macroprudential capital buffers – objectives and usability](#), ECB; Couaillier, C., Duca, M., Reghezza, A., Rodrigues d'Acari, C. (2022): [Caution: do not cross! Capital buffers and lending in Covid-19 times](#), Working Paper Series ECB, No. 2644; ESRB (2022): [Review of the EU Macroprudential Framework for the Banking Sector](#); Bedayo, M. a Galán, J. E. (2024): [The Impact of the Countercyclical Capital Buffer on Credit: Evidence from its Accumulation and Release before and during Covid-19](#), Documentos de Trabajo, No. 2411, Banco de Espana.

35 Coelho, R. a Restoy, F. (2024): [Capital buffers and the micro-macro nexus](#), FSI Briefs, No. 24, Crockett, A. (2000): [Marrying the micro- and macro-prudential dimensions of financial stability](#), 11. International Conference of Banking Supervisors.

36 V takovém případě by snížení sazby SyRB nebylo podmíněno předchozím snížením sazby CCyB.

6. Komunikace

ČNB vyhodnocuje míru strukturálního systémového rizika v ČR zpravidla ročně. Závěry vyhodnocení komunikuje prostřednictvím jarní [zprávy o finanční stabilitě](#) včetně detailních analýz souvisejících s rozhodováním. O výsledku vyhodnocení a případně o výši nastavené sazby informuje prostřednictvím tiskové zprávy. Rozhodnutí bankovní rady o nastavení či změně sazby SyRB je zveřejněno na internetových stránkách ČNB v rubrice [Finanční stabilita – Rozhodnutí bankovní rady ČNB](#).

Právně závaznou se pro instituce stává nově stanovená sazba vydáním [Opatření obecné povahy ke stanovení sazby kapitálové rezervy ke krytí systémového rizika](#), které ČNB oznámí způsobem umožňující dálkový přístup. Součástí textu opatření je i vyhodnocení aktuální situace a hodnoty klíčových indikátorů využitých pro rozhodnutí. V případě, že vyhodnocení nemá za výsledek stanovení nové sazby či její změnu, ČNB komunikuje odůvodnění pouze ve zprávě o finanční stabilitě. Pro jednodušší zpětnou dohledatelnost minulých rozhodnutí a jejich odůvodnění je historie vydaných opatření dostupná na stránkách ČNB v rubrice [Finanční stabilita – Makrobezpečnostní politika – Kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika](#), resp. [Finanční stabilita – Zprávy o finanční stabilitě](#).

Rozhodnutí ČNB o výši nebo o uznání výše sazby SyRB k rizikově váženým expozicím v jiných zemích určené pro instituce dohlížené ČNB je vydáváno pomocí opatření obecné povahy na internetových stránkách ČNB rovněž v rubrice [Finanční stabilita – Makrobezpečnostní politika – Kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika](#).

Seznam zkratk

CCoB	Bezpečnostní kapitálová rezerva
CRR	Capital Requirements Regulation (nařízení o kapitálových požadavcích)
CCyB	Countercyclical capital buffer (proticyklická kapitálová rezerva)
CRD	Capital Requirements Directive (směrnice o kapitálových požadavcích)
CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
DSGE	Dynamic Stochastic General Equilibrium (Dynamická stochastická všeobecná rovnováha)
DSTI	Debt service-to-income (poměr celkové dluhové služby a čistého příjmu žadatele o úvěr)
DTI	Debt-to-income (poměr výše dluhu a čistého příjmu žadatele o úvěr)
EBA	European Banking Authority (Evropský orgán pro bankovníctví)
ESRB	European Systemic Risk Board (Evropská rada pro systémové riziko)
EUR	Euro
HDP	Hrubý domácí produkt
HHI	Herfindahl-Hirschmanův Index
IFRS	International Financial Reporting Standards (mezinárodní standardy účetního výkaznictví)
IRB	Internal rating based approach, přístup v rámci konceptu Basel II pro kapitálovou přiměřenost bank
J-SVI	Jiné systémově významné instituce
LCR	Liquidity coverage ratio (poměr likvidního krytí)
LTV	Loan-to-value ratio (poměr výše úvěru a hodnoty zajištění)
NPFA	Nebankovní poskytovatelé financování aktiv
NSFR	Net stable funding ratio (poměr čistého stabilního financování)
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (proces přezkumu a vyhodnocení)
SyRB	Kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika